

Tips voor een veilig opleidingsklimaat

Een veilig opleidingsklimaat is een voorwaarde om te kunnen leren en presteren. Bewustwording en aandacht hiervoor zijn blijvend nodig om een veilig opleidingsklimaat te creëren en te behouden. Maar hoe kun je zelf, als opleidingsgroep en als Centrale Opleidingcommissie (COC) een voorloper en voorbeeld hierin zijn? Onderstaande tips werden verzameld tijdens de netwerkbijeenkomst tussen COC-voorzitters en de Raad Opleiding van 10 maart 2022 over het opleidingsklimaat.

CREËER OPENHEID EN EEN FEEDBACKCULTUUR:

- Vertoon voorbeeldgedrag om een veilig opleidingsklimaat te stimuleren: vertel over eigen fouten of onzekerheden op zowel medisch als sociaal vlak, en hoe je daarmee omgaat, op een manier zoals je dat ook van anderen verwacht. De kans is groot, dat men je navolgt (80% van het leren is afkijken en nadoen).
- Geef binnen de opleidersgroep ook collega's feedback op hun handelen. Zo werk je aan een cultuur van laagdrempelig feedback geven en ontvangen, waarmee onnodige escalatie voorkomen kan worden.
- Vraag regelmatig feedback aan de aios over het opleidingsklimaat. Houd bijvoorbeeld iedere maand een evaluatiegesprek met de aios, of maak het opleidingsklimaat vast agendapunt bij de opleidingsvergadering.
- Kijk ook naar gewenst gedrag en stimuleer dat maximaal. Goed voorbeeld doet volgen.
- Wees blijvend bewust van de, ook onbewust ervaren ondergeschiktheids- en afhankelijkheidsrelatie van de aios met de (mede)opleiders.

VERLEEN (NA)ZORG BIJ EEN GESCHIL:

- Zorg ervoor dat de aios tijdens een geschil altijd zijn/haar kennis en kunde op niveau kan houden, bijvoorbeeld door tijdelijk elders te werken.
- Bied na afloop van een geschil zowel nazorg aan de opleider als aan de aios. Evalueer het geschil en peil de behoeftes bij beide partijen om verder te komen.
- Achterhaal de impact van een geschil op de gehele aios- en opleidersgroep en onderneem hierop acties om voor iedereen de veiligheid te waarborgen.
- Leg bij een dreigend geschil de [Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten \(RGS\)](#) vroegtijdig specifieke casuïstiek voor. Vraag hen om advies en gebruik hun specifieke expertise op dit gebied. Zo kunnen mogelijke geschillen voorkomen worden.

GEEF AIOS MEER REGIE:

- Betrek de aios bij gesprekken over onderwerpen zoals organisatie, vakgroep, processen, opleiding en veiligheid. Het moet gebruikelijk worden dat de aios meepraat.
- Geef de aios inspraak in de manier waarop/ met wie zij individueel of als groep vertrouwelijke kwesties willen bespreken. Zo voelen zij zich gehoord.
- Stel een getrainde 'vertrouwens-aios' aan.
- Overweeg om [de app 'Zou ik wat zeggen?'](#) in te zetten. Dit kan aios inzicht bieden in wat grensoverschrijdend gedrag inhoudt en hoe te handelen als je er mee te maken krijgt.

'Loketten en structuur kunnen bijdragen aan een veilig opleidingsklimaat, maar onthoud dat je het echte resultaat vooral ziet aan het daadwerkelijke menselijke gedrag en de cultuur.'

Hein Brackel bestuurslid Federatie Medisch Specialisten portefeuille opleidingen

ZORG VOOR ZICHTBAARHEID:

- Vertel als voorzitter wat je doet bij introductiebijeenkomsten van aios en aios-verenigingen.
- Zet terugkoppeling vanuit de COC standaard op de agenda in de opleidersvergadering van de vakgroep.
- Breng een vertrouwenspersoon actief in beeld.